

Ikast Betonvarefabrik A/S
Lysholt Allé 4
7430 Ikast
Att. Jan Sylvestersen

Afgrænsningsudtalelse til miljøvurdering af råstofindvindingsprojekt på dele af matr.nr. 3a Asklev By, Them, og 8h og 8m Fogstrup By, Them i Silkeborg Kommune



Dato xx-xx-2022

Sagsbehandler Arene Nordentoft

Tel. +45 51 36 88 79

Sagsnr.1-50-71-30-21

Side 1

Region Midtjylland har den 31. august 2021 modtaget ansøgninger fra Ikast Betonvarefabrik A/S om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på dele af matr.nr. 8h og 8m Fogstrup By, Them i Silkeborg Kommune. En samlet projektbeskrivelse er modtaget den 3. december 2021. Ikast Betonvarefabrik har allerede tilladelse til råstofindvinding på tilstødende arealer på matr.nr. 3a Asklev By, Them og 8h Fogstrup By, Them.

Det samlede projektareal omfattende den aktive råstofgrav samt de ansøgte arealer er jf. ansøgningen på 48,8 ha og ligger i råstofgraveområde Asklev Syd og Asklev SØ jf. Råstofplan 2020.

Råstofindvinding fra åbne brud, hvor indvindingsområdets areal er over 25 hektar, er opført på miljøvurderingslovens¹ bilag 1, pkt. 19, og er omfattet af krav om miljøvurdering. Ansøger skal derfor i forbindelse med den ansøgte indvinding af råstoffer udarbejde en miljøkonsekvensrapport, jf. miljøvurderingslovens § 20.

Region Midtjylland skal forud for ansøgers udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten, jf. miljøvurderingslovens § 23.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27/10/2021 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Regionen har derfor udarbejdet nærværende afgrænsningsudtalelse.
Afgrænsningsudtalelsen indeholder:

1. Projektbeskrivelse.....	3
1.1 Det ansøgte projekt.....	3
1.2 Eksisterende tilladelse	4
2. Miljøkonsekvensrapportens indhold	4
2.1 Miljøemner, der skal belyses i miljøkonsekvensrapporten	7
Støv.....	7
3. Begrundelse for afgrænsning af miljøemner	13
3.1 Befolkningen og menneskers sundhed	13
3.1.1 Støv	13
3.1.2 Støj.....	13
3.1.3 Vibrationer	13
3.1.4 Trafik.....	13
3.1.5 Rekreative forhold	14
3.2 Den biologiske mangfoldighed, flora og fauna	14
3.2.1 Internationale naturbeskyttelsesområder	14
3.2.2 Beskyttede og fredede dyrearter	15
3.2.3 Beskyttede naturtyper	16
3.3 Jordbund og jordarealer	16
3.3.1 Jordforurening	17
3.4 Vand	17
3.4.1 Grundvand	17
3.4.2 Drikkevand.....	18
3.4.3 Overfladevand	18
3.5 Luft og klima	19
3.6 Materielle goder	19
3.7 Landskab	19
3.8 Kulturarv.....	19
3.9 Større katastroferisici og ulykker.....	20
3.10 Ressourceeffektivitet	20
4. Afgørelser fra andre myndigheder.....	20
5. Spørgsmål kan rettes til	20
6. Høring over afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold	21
7. Bilag	21

1. Projektbeskrivelse

Ansøger har den 3. december 2021 indsendt en projektbeskrivelse for det samlede projekt vedrørende Ikast Betonvarefabriks indvinding og oparbejdning af råstoffer på matr.nr. 3a Asklev By, Them, samt matr.nr. 8h og 8m Fogstrup By, Them. Projektbeskrivelsen omfatter oversigtskort samt en grave- og efterbehandlingsplan.

Projektbeskrivelsen er sammen med ansøgningerne vedlagt som bilag A.

1.1 Det ansøgte projekt

Det ansøgte projekt omfatter indvinding af sand, grus og sten på dele af matriklerne 3a Asklev By, Them, 8h og 8m Fogstrup By, Them. Ikast Betonvarefabrik har en eksisterende tilladelse til indvinding af råstoffer på en del af matr.nr. 3a og en del af matr.nr. 8h. Seneste tilladelse, som samlet omfatter 24,7 ha, er dateret 19. september 2019 og er gældende frem til 2029. Tilladelsen omfatter indvinding af op til 400.000 m³ råstoffer pr. år. Der pågår således aktiv indvinding på denne del af arealet, og nærværende ansøgning udgør en udvidelse af den eksisterende råstofgrav.

Projektet omfatter indvinding af sand, grus og sten, udlevering af materialer, mellemdeponering af overjord og efterbehandling af indvindingsområdet. Oparbejdning af materialer i råstofgraven vil ske ved tør- og vådsortering. Derudover foregår der knusning af sten på materialepladsen på matr.nr. 3a.

Den forventede årlige produktion fra det samlede projekt vil fortsat være på maksimalt 400.000 m³.

Der forventes indvinding til ca. 30 meter under terræn, som ligger mellem kote 92 og 111 DVR90. Der indvindes ikke under grundvandsspejlet, som forventes at stå i kote ca. 74 DVR90. Der forventes at være ca. 0,3 m muld over råstofforekomsten.

Oparbejdning af råstoffer vil som hidtil ske på matr.nr. 3a. Råstofindvindingen planlægges i øvrigt foretaget i etaper. Vedrørende etapeopdeling, drift af råstofgraven og placering af maskiner mm. henvises til projektbeskrivelsen vedlagt i bilag A. Ligeledes henvises til projektbeskrivelsen for placering af oplag, jorddepoter og støjvolde.

Til sorteringsanlæg, vanding mm indvindes vand fra en vandforsyningsboring med DGU nr. 87.705, der ligger ved beboelsesejendommen på matr.nr. 3a (Sepstrupvej 45).

Der søges om følgende driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg, samt for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område:

Mandag-fredag kl. 06:00-17:00 og lørdag kl. 07:00-14:00.

Transport til og fra indvindingsområdet vil ske via de eksisterende interne køreveje med overkørsel til Sepstrupvej.

Efter indvinding af råstoffer planlægges projektområdet efterbehandlet til ekstensivt landbrug med beplantning, lysåbne arealer, samt skov, hvor der i dag er fredskov, se endvidere den nærmere beskrivelse i projektbeskrivelsen, bilag A.

1.2 Eksisterende tilladelse

Ikast Betonvarefabrik har en eksisterende tilladelse efter råstofloven² til indvinding af råstoffer på ca. 24,7 ha dækkende en del af matr.nr. 3a Asklev By, Them, og 8h Fogstrup By, Them. Tilladelsen er gældende i perioden 20. september 2019 til 19. september 2029. Tilladelsen omfatter indvinding af op til 400.000 m³ råstoffer pr. år i 10 år.

Silkeborg Kommune har meddelt tilladelse efter vandforsyningsloven³ til indvinding af op til 80.000 m³ grundvand årligt fra boring DGU nr. 87.705 til grusvask. Vandindvindingsstilladelsen gælder frem til 31. december 2028.

Endvidere har Silkeborg Kommune meddelt tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven⁴ til afledning/nedsivning af vaskevand, ligeledes gældende frem til 31. december 2028.

2. Miljøkonsekvensrapportens indhold

Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde de oplysninger, som fremgår af miljøvurderingslovens § 20, stk. 1-5 og bilag 7. Nærværende afgrænsningsudtalelse skal ligge til grund for rapporten.

Miljøkonsekvensrapporten skal struktureres, så det tydeligt fremgår, at kravene til rapportens indhold jf. miljøvurderingslovens bilag 7 er opfyldt.

Derudover skal oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, og bygherren skal sikre, at

² LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer.

³ LBK nr. 1450 af 05/10/2020 Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v.

⁴ LBK nr. 1218 af 25/11/2019 Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse.

miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter, jf. miljøvurderingslovens § 20, stk. 1 og stk. 6.

Region Midtjylland har yderligere bemærkninger til følgende punkter fra § 20 og bilag 7:

- Ikke-teknisk resume
En sammenfatning af hele miljøkonsekvensrapporten, hvor de vigtigste oplysninger og vurderinger er trukket frem på en let-forståelig måde for at give et hurtigt overblik over projektet og dets miljøpåvirkninger. Resumeet kan med fordel udarbejdes som et selvstændigt dokument, sådan at den er let tilgængelig for offentligheden.
- Projektbeskrivelse
Oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender. Dette omfatter bl.a. en detaljeret grave- og efterbehandlingsplan for indvinding, oparbejdning, graveetaper, indvindingsmængde etc. i det samlede graveområde, dvs. både arealer omfattet af gældende tilladelser og ansøgte tilladelse, dimensionering af støjvolde på baggrund af støjberegningerne samt en LER-søgning.
- Referencescenariet og hovedforslaget
Referencescenariet er den aktuelle miljøstatus (baseline). Det fremskrevne referencescenarie svarer til det scenarie, hvor den ansøgte tilladelse til råstofindvinding ikke gives (projektet realiseres ikke), og hvor råstofindvindingen i de eksisterende tilladelser fortsætter indtil deres udløb og senere er afsluttet og efterbehandlet.
Hovedforslaget, der indgår i miljøvurderingen, er det ansøgte scenarie (svarende til projektbeskrivelsen), dvs. hvor den ansøgte tilladelse til råstofindvinding gives. Hovedforslaget skal vurderes op imod referencescenariet.
I miljøkonsekvensrapporten skal referencescenariet og dets udvikling beskrives og miljøpåvirkningerne ved referencescenariet tydeligt belyses, sådan at miljøpåvirkningerne ved hhv. hovedforslaget og referencescenariet kan sammenlignes.
- Alternativer
Miljøkonsekvensrapporten skal omfatte en kort skitsering af grunden til at vælge det/de alternativer, der har været behandlet. Der skal også beskrives fravalgte alternativer, og årsager til den valgte løsning.

Der kan indgå andre alternativer til projektet i miljøvurderingen, når det er relevant.

- Miljøemner

Beskrivelse og vurdering af de miljøpåvirkninger, som projektet vil medføre for de miljøemner, hvor der ikke kan afvises at være en væsentlig påvirkning, hvilket behandles under afsnit 2.1 i dette afgrænsningsnotat. Både positive, negative, direkte og indirekte miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen. Miljøvurderingsloven fastlægger, at der skal vurderes på både de kort-, mellem- og langsigtede påvirkninger, hvorfor der er brug for vurdering af påvirkningerne, når indvindingen er i gang, samt når der er foretaget efterbehandling.

- Metode til vurderinger

For hvert af miljøemnerne skal datagrundlaget beskrives og det skal fremgå hvordan vurderingerne er foretaget.

- Kumulative effekter

Kumulative effekter af miljøpåvirkningerne samt for øvrige relevante aktiviteter i området skal indgå i miljøkonsekvensrapporten, både for de enkelte miljøemner og samlet set.

Det skal undersøges om der er eksisterende og/eller planlagte aktiviteter i området jf. kommunal planlægning, der kan give kumulative miljøpåvirkninger. Eventuelle øvrige igangværende aktiviteter i nærområdet, fx virksomheder med tung trafik samt støjende virksomheder kan være relevante.

- Afværgetiltag og overvågning

Ved eventuelle væsentlige påvirkninger skal der overvejes afværgetiltag og overvågning.

For hvert miljøemne vurderes det, hvilke afværgetiltag, der er nødvendige for at undgå eller mindske en negativ påvirkning. Afværgetiltagene kan med fordel opsummeres i et særskilt afsnit/skema.

- Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Region Midtjylland har udarbejdet en Natura 2000-væsentlighedsvurdering i nærværende afgrænsningsudtalelse, der kan anvendes i miljøkonsekvensrapporten. Væsentlighedsvurderingen indeholder en vurdering af om der sker en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for det nærmeste Natura 2000-område, jf. habitatbekendtgørelsen § 6, stk. 1.

Formålet med denne afgrænsningsudtalelse er at bidrage til at afgrænse miljøkonsekvensrapportens omfang samt at fastlægge metoden for miljøvurdering og miljøkonsekvensrapportens detaljeringsgrad for de miljøemner, som skal vurderes nærmere, jf. miljøvurderingslovens § 23, stk. 1.

De miljøemner, som skal indgå i miljøkonsekvensrapporten, er dem som kan blive påvirket af projektet, og hvor det ikke kan udelukkes at påvirkningen er væsentlig.

De miljøemner, som ikke bliver påvirket af projektet, eller hvor det kan udelukkes at påvirkningen er væsentlig, skal ikke indgå i miljøkonsekvensrapporten.

2.1 Miljøemner, der skal belyses i miljøkonsekvensrapporten

Efter høring af offentligheden og berørte myndigheder, har Region Midtjylland vurderet, at følgende miljøemner skal indgå i miljøkonsekvensrapporten:

- a) Befolkningen og menneskers sundhed - støv, støj og trafik
- b) Den biologiske mangfoldighed; flora og fauna
- c) Jordarealer
- d) Landskab - landskabelige og geologiske værdier
- e) Kulturarv

Den eksisterende og aktive del af råstofgraven har ikke tidligere været omfattet af miljøvurdering. Miljøkonsekvensrapporten skal derfor belyse påvirkningerne fra den samlede råstofgrav, dvs. både den ansøgte råstofindvinding (udvidelse) samt den eksisterende råstofgrav, benævnt "projektområdet" eller "råstofgraven".

I tabellen herunder er det beskrevet hvilken metode og datagrundlag, som forventes anvendt i miljøvurderingen. Begrundelsen for de udvalgte miljøemner kan ses i afsnit 3.

Tabel 1. Miljøemner som skal indgå i miljøkonsekvensrapporten

Miljøemne	Datagrundlag	Belyses nærmere
Befolkningen og menneskers sundhed: Støv	Beskrivelse af den forventede støvpåvirkning fra råstofindvindingen, herunder transportbånd og oplag af råstoffer samt fra kørsel på interne køreveje og ved overkørsel til offentlig vej. Med støv menes både luftbåren støv og materiale, der	Vurdering af støvpåvirkning fra råstofindvindingen. Vurdering af behovet for afværgeforanstaltninger for at reducere støvpåvirkningen samt evt. fastsættelse af afværgeforanstaltninger, fx begrænsning af åbne gravearealer, vanding, jordvolde,

Miljøemne	Datagrundlag	Belyses nærmere
	føres med lastbiler og maskiner ud på det omkringliggende vejnet. Støvpåvirkningen vurderes på grundlag af erfaringer fra lignende råstofgrave og den hidtidige drift. Erfaringsdata anvendes samt "Måling af støv fra en grusgrav i Region Hovedstaden" (FORCE Technology, 19. maj 2021) og "Støv fra råstofgrave" (Niras, 5. september 2018).	hastighedsbegrænsning, belægning på interne køreveje, rengøring af veje.
Befolkningen og menneskers sundhed: Støj	Der skal udarbejdes støjberegninger for aktiviteterne i projektområdet (maskinel og intern trafik). Støjberegningerne skal omfatte råstofgraven i fuld drift og skal udføres for flere faser af indvindingen, herunder nuværende og senere opstilling af maskiner og anlæg, såfremt der planlægges ændringer i støjende maskinel. Støjberegningen skal baseres på det ansøgte maskinel og worst case placering af flytbare støjkluder. Støjberegningerne skal udføres jf. Miljøstyrelsens gældende vejledninger. Vurderingen skal baseres på Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for områdetype 3 ("Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, center-	Vurdering af, hvorvidt Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for områdetype 3 "Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse" kan overholdes ved de omkringliggende beboelser. Vurdering af behovet for støjbegrænsende tiltag, herunder placering, dimensionering og udformning af støjvolde og andre støj-dæmpende tiltag. Vurderingen skal ledsages af støjkort, der illustrerer støj-udbredelsen både med og uden nye støj-dæmpende tiltag.

Miljøemne	Datagrundlag	Belyses nærmere
	områder") for mandag-fredag og områdetype 5 ("Boligområde for åben og lav boligbebyggelse") for lørdag, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".	
Befolkningen og menneskers sundhed: Trafik	Fastlæggelse af influensvejnettet (veje, der forventes påvirket af forøget eller ændret trafik som følge af projektet) ud fra kort og tilladte eller planlagte vejadgange. Beskrivelse af transportruter til og fra råstofgraven på influensvejnettet via data om trafiktal, uheld og hastigheder. Opgørelse af trafikken, herunder mængde tung trafik for hovedforslag og referencescenarie.	Vurdering af om influensvejnettet er egnet til trafikken, der forårsages af projektet. Fastlæggelse af bedst egnede rute(r) frem til nærmeste statsveje. Vurdering af trafikafvikling, kapacitet og trafiksikkerhed. Vurdering af behov for afværgetiltag.
Befolkningen og menneskers sundhed: Befolkningen i nærområdet /lokalsamfund	Beskrivelse af omkringliggende boliger og bysamfund, der kan blive påvirket af det ansøgte, herunder rekreative interesser. Oplysninger og resultater fra miljøkonsekvensrapportens øvrige afsnit anvendes (rekreative forhold, støj, trafik, støv, visuelle forhold).	Vurdering af råstofindvindings direkte og afledte påvirkning af befolkningen i nærområdet med særlig fokus på nærliggende ejendomme og de nærliggende byer, både under indvindingsperioden og efter endt efterbehandling. Kvalitativ vurdering af påvirkningen af lokalsamfund på baggrund af resultater fra øvrige relevante afsnit.
Den biologiske mangfoldighed, flora og fauna: Beskyttede og fredede arter	Kortlægning og feltundersøgelser af forekomst af beskyttede og fredede plante- og dyrearter (bilag II, bilag IV, bilag V, rødlistede og	Vurdering af om indvindingsområdet og nærliggende arealer rummer leve-, yngle- eller rastesteder for fredede eller beskyttede dy-

Miljøemne	Datagrundlag	Belyses nærmere
	fredede arter). Hele indvindingsområdet samt tilstødende naturarealer gennemgås og screenes for beskyttede arter, herunder egnede levesteder og eventuelle forekomster. Fin-des lokaliteter, hvor fredede eller beskyttede arter kan forekomme, skal disse indgå i de videre feltundersøgelser. Kortlægningen skal baseres på, hvilke arter, der kan forventes i området, fx jf. de seneste artsovervågningsrapporter og "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV", "Dansk Pattedyratlas", Miljøstyrelses artsleksikon samt de arter der er registreret i området. Undersøgelserne skal følge den gældende retningslinjer og vejledninger for undersøgelse af naturtyper og arter, herunder Habitatvejledningen 2020 og den på miljøvurderingstidspunktet gældende retspraksis, jf. fx klagenævnsafgørelser. Kortlægning af spredningsveje (økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser). Træer, der skal fældes, skal undersøges for egnethed som yngle- eller rastetræer for flagermus, herunder spættehuller, sprækker og	rearter. Vurdering af råstofindvindings påvirkning af beskyttede og fredede plante- og dyrearter, både under råstofindvindingen og efter endt efterbehandling. Herunder en konkret vurdering om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-arter. Vurdering af indvindingsområdets barriereeffekt for eventuelle bilag IV-arter samt den økologiske funktionalitet for arterne. Vurdering af eventuelle afbødende foranstaltninger samt behov og metode for overvågning.

Miljøemne	Datagrundlag	Belyses nærmere
	hulheder, og som redetræer for kolonirugende fugle. Data fra Danmarks Miljøportals Naturdatabase, Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal, samt fra kommunens eventuelle supplerende registreringer.	
Den biologiske mangfoldighed, flora og fauna: Fredskov	Fredskovens sammensætning og karakter beskrives, herunder de omkringliggende tilbageværende skovområder. Karakteren af skovbryn, der blottes, beskrives. Oplysninger fra Miljøstyrelsen som berørt myndighed Beskrivelse af muligheder for erstatningsskov	Beskrivelse og vurdering af den planlagte fældnings påvirkning af fredskovsområdet, herunder for det område, der fældes og den omkringliggende sammenhængende skov, samt den forventede karakter af nye skovbryn. Vurdering af råstofindvindings påvirkning af den øvrige omkringliggende fredskov efter fældning. Vurdering af graveafstand til blivende fredskov af hensyn til træørdder mm.
Jordbund og jordarealer: Naboskel	Beskrivelse af gravemetode nær skel, fredskov og blivende læhegn. Beskrivelse af oplag og støjvolde nær skel. Beskrivelse af efterbehandling langs skel.	Redegørelse for hvordan det sikres, at der ikke sker skred ind over naboskel fra oplag og støjvolde. Redegørelse for hvordan det sikres, at gravefronter ikke skrider ind over naboskel hverken under indvinding og efterbehandling eller efterfølgende, når skrænterne er efterbehandlet.
Landskab og geologiske interesser	Silkeborg Kommunes landskabskarakterkortlægning. Oplysninger fra Silkeborg Kommuneplan 2020-2032.	Det eksisterende landskab for råstofgraven og dennes omgivelser beskrives, herunder relevante landskabskarakterer og landskabs-

Miljøemne	Datagrundlag	Belyses nærmere
	Besigtigelse og landskabsbeskrivelser. Beskrivelse af det nationale geologiske interesseområde "Det Midtjyske Søhøjland" v. Miljøstyrelsen og GEUS.	dannelse. Vurdering af, hvordan råstofindvindingen påvirker landskabet og visuelle forhold, både under graveperioden og efter området er efterbehandlet. Vurdering af støjvoldenes midlertidige landskabspåvirkning. Vurdering af påvirkningen af de geologiske værdier i området.
Kulturarv	Beskrivelse af områdets fund og fortidsminder jf. databasen Fundogfortidsminder.dk inden for og umiddelbart omkring indvindingsområdet. Beskrivelse af beskyttede sten- og jorddiger, jf. museumslovens § 29a, grænsende op til råstofgraven. Oplysninger/høringssvar fra det lokale museum og Slots- og Kulturstyrelsen. Oplysninger fra historiske luftfotos og kort.	Vurdering af råstofindvindings påvirkning af fund og arkæologiske lag samt beskyttede sten- og jorddiger inden for og omkring indvindingsområdet. Beskrivelse af eventuelle tiltag til forebyggelse af påvirkning, fx graveafstande og anlæg på graveskråninger.

For de øvrige miljøemner er det vurderet, at der ikke er sandsynlighed for en væsentlig påvirkning, som begrundet i afsnit 3. Øvrige miljøemner indgår derfor ikke i miljøvurderingen af projektet og skal dermed ikke medtages i miljøkonsekvensrapporten.

3. Begrundelse for afgrænsning af miljøemner

Herunder gennemgås diverse miljøemner, iht. miljøvurderingslovens § 1, stk. 2, med henblik på at afgrænse miljøkonsekvensrapportens indhold. Region Midtjylland har vurderet projektets potentielle væsentlige miljøpåvirkninger og afgrænset miljøemnerne ift. om de skal indgå i miljøkonsekvensrapporten eller om de ikke skal belyses yderligere.

3.1 Befolkningen og menneskers sundhed

Der er 9 beboelsesejendomme i nærheden af indvindingsområdet (afstanden fra boligerne til indvindingsområdet er < 300 m).

Hertil er der yderligere et antal beboelsesejendomme ved udkørslen til offentlig vej og ved den offentlige vej, hvor den tunge trafik primært passerer mod øst til Trustrupvej, hvor trafikken indgår i den øvrige og tunge trafik her.

3.1.1 Støv

Støv kan have en væsentlig påvirkning på befolkningen i nærområdet og deres sundhed. Det kan ikke udelukkes at der vil ske en væsentlig støvpåvirkning til de nærmeste naboer. Støvpåvirkningen skal derfor belyses i miljøkonsekvensrapporten.

3.1.2 Støj

Der foreligger en støjberegning fra 29. oktober 2019 for driften af den nuværende råstofgrav. Det ansøgte projekt omfatter flere maskiner til indvinding og oparbejdning end medtaget i den støjrapporten fra 2019. Støjrapporten vurderes derfor ikke at være tilstrækkelig til at belyse eventuelle væsentlige gener og nødvendige afværgetiltag for det ansøgte projekt.

Støjpåvirkningen af naboer inden for 300 m fra råstofgraven skal derfor belyses i miljøkonsekvensrapporten.

3.1.3 Vibrationer

Råstofindvinding skaber vibrationer i terrænet. På baggrund af afstanden til nærmeste bygninger, undersøgelser af udbredelsen af vibrationer samt erfaring med det påtænkte materiel til råstofindvindingen vurderes vibrationer ikke at kunne være en væsentlig påvirkning.

Vibrationer fra råstofgraven skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.1.4 Trafik

Lastbiltransport af råstofferne til og fra indvindingsområdet ad Sepstrupvej mod øst til Trustrupvej.

Indvindingsmængden på 400.000 m³ pr. år svarer til ca. 75 lastbiler om dagen. Der søges ikke om en forøgelse af indvindingsmængden i forhold til det nuværende, og der forventes samme påvirkning af de trafikale forhold som hidtil.

Da de trafikale forhold ikke tidligere har været vurderet nærmere, og indvinding af råstoffer kan have en væsentlige påvirkning på trafikken i nærområdet, skal dette belyses i miljøkonsekvensrapporten.

3.1.5 Rekreative forhold

Området består af natur-, skov- og landbrugsarealer, hvor der udover eventuelle private skov- og markstier ikke vurderes at være rekreative interesser.

Det vurderes, at de rekreative forhold ikke vil blive væsentligt påvirket af udvidelsen af råstofudvindingen og miljøemnet belyses derfor ikke yderligere i miljøkonsekvensrapporten.

3.2 Den biologiske mangfoldighed, flora og fauna

3.2.1 Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 53 Spestrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov, som ligger ca. 400 meter og sydøst for indvindingsområdet. Natura 2000-området består af habitatområde H49 og fuglebeskyttelsesområde F34. Natura 2000-området er domineret af skov og hede.

Natura 2000-området er specielt udpeget på grundlag af tilstedeværelse af følgende naturtyper:

Visse-indlandsklit (2310) Revling-indlandsklit (2320) Græs-indlandsklit (2330) Lobeliesø (3110) Søbred med småurter (3130) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Enekrat (5130) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140) Tørvelavning (7150) Kildevæld (7220) Riggær (7230) Bøg på mor med kristtorn (9120) Bøg på muld (9130) Ege-blandskov (9160) Stilkege-krat (9190) Skovbevokset tørvemose (91D0) Elle- og askeskov (91E0). Ved opdateringen af udpegningsgrundlagene for Natura 2000 i 2019 blev naturtypen Bøg på mor uden kristtorn (9110) tilføjet udpegningsgrundlaget.

Følgende arter: Bæklampret (1096) Stor vandsalamander (1166) Damflagermus (1318) Odder (1355) Blank seglmos (1393) Gul stenbræk (1528)

Samt følgende ynglende fuglearter: Hvepsevåge, Stor Hornugle, Isfugl, Sortspætte, Hedelærke, og Rødrygget Tornskade.

Den korteste afstanden fra råstofgraven til habitat-området er 430 meter. Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding af sand, grus og sten er forholdsvis lokale. Øget støj, vibrationer, støv eller emissioner af kvælstofoxider vil kunne påvirke de helt nære omgivelser til råstofgraven, men vurderes ikke at kunne medføre væsentlige påvirkninger af Natura 2000-området.

Boring DGU nr. 87.705, hvorfra der indvindes vand til grusvask ligger i en afstand af mindst 800 m til Natura 2000-området. Den relativt lille vandindvinding sammenholdt med afstanden til Natura 2000-området, er i forbindelse med tilladelsen efter vandforsyningsloven af 20. september 2018 vurderet til ikke at kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Arealet hvori der søges om udvidelse indgår ikke i noget kontinuerligt skrånende landskab mod Natura 2000-området, hvortil kraftig regn forventes at nedsynke i den løse overjord på markarealer i området omkring råstofindvindingsarealet, hvorfor den medfølgende sænkning i landskabet ikke vurderes, at påvirke strømningsforholdene for overfladevand i forhold til Natura 2000-området over afstande på de mindst 400 meter.

Samlet set vurderes råstofindvindingen på ovennævnte grundlag ikke at hindre målopfyldelse for det nævnte Natura 2000-område og heller ikke at medføre væsentlige direkte eller indirekte indvirkninger på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag eller integritet. Miljøkonsekvensrapporten skal derfor ikke omfatte en nærmere konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2 af indvirkninger på Natura 2000-områder.

Ovennævnte vurderingen udgør Region Midtjyllands væsentlighedsvurdering i forhold til habitatbekendtgørelsens § 6 og § 7.

3.2.2 Beskyttede og fredede dyrearter

Med beskyttede og fredede dyrearter menes arter opført på EU's habitatdirektiv⁵ bilag II, bilag IV og bilag V, arter omfattet af EU's fuglebeskyttelsesdirektiv⁶, arter på den danske rødliste og arter omfattet af artsfredningsbekendtgørelsen⁷.

⁵ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

⁶ Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979, om beskyttelse af vilde fugle med senere ændringer

⁷ BEK nr. 1466 af 06/12/2018 Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.

Ifølge Naturdata⁸ er der registreret forekomst af rødgran på det § 3-beskyttet hedeareal syd for indvindingsområdet.

Der er hertil ingen registrering af fredede eller beskyttede dyrearter inden for 1000 meter af arealet for gældende tilladelse, samt det areal, som er omfattet af den ansøgte udvidelse.

Det ansøgte indvindingsområde indeholder skov- og naturarealer og ligger umiddelbart i tilknytning til naturarealer. Forekomst af levesteder for beskyttede eller fredede arter skal derfor undersøges, ligesom relevante fredede eller beskyttede arter skal eftersøges, og resultaterne medtages og vurderes i miljøkonsekvensrapporten.

Arealet omfattet af den ansøgte udvidelse, omfatter skovarealer, hvor træerne muligvis kan have betydning som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, hvilket kræver nærmere undersøgelse og skal medtages i miljøkonsekvensrapporten.

3.2.3 Beskyttede naturtyper

Der er ikke registreret naturtyper beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 inden for råstofgraven.

Et større delareal af det ansøgte areal er registreret fredsskovsareal, hvortil næsten det fulde resterende ansøgte areal til udvidelsen er beliggende inden for den tilhørende skovbyggelinje.

Realisering af det ansøgte projekt vil kræve rydning af skovarealet og særskilt tilladelse fra Miljøministeriet. Den økologiske betydning af fjernelse af skovarealet med gennemførelse af råstofindvindingen, påregnes at kunne have en større og væsentlig betydning, som vurderes.

Det ansøgte areal for udvidelse er perifært i dets nordvestlige kant beliggende inden for et område, som i Silkeborg Kommuneplan er udlagt som område med potentielle økologiske forbindelser, som tillige omfatter ovenstående fredsskovsareal.

Indvirkningerne ved fjernelse af skov og fredsskovsarealer samt afklaring af potentielle økologiske forbindelser og deres eventuelle betydning, skal beskrives nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.3 Jordbund og jordarealer

Råstofindvindingen vil midlertidigt lægge beslag på arealer, som hidtil har været anvendt til jordbrug, natur og skov. Indvindingsområdet er udlagt til råstofgraveområde i Råstofplan 2020, og der har foregået

⁸ <https://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch>, opslag 28. oktober 2021.

råstofindvinding i området i en længere årrække. Forbruget af jordarealer vurderes derfor at være en ikke væsentlig påvirkning.

Det skal fremgå af miljøkonsekvensrapporten, hvorledes det sikres, at tilstødende jordarealer ikke påvirkes ved råstofindvindingen fx ved skred.

Den ansøgte råstofindvinding vil påvirke jordbunden direkte ved bortgravning af sand, grus og sten. Påvirkningen er lokal og vil ikke medføre risiko for betydelig erosion, udvaskning af stoffer eller ned-sivning af regnvand i området, og vurderes derfor ikke at være væsentlig.

3.3.1 Jordforurening

Der er ikke registreret arealer, hvor der er kendskab til jordforurening eller til forurenende aktiviteter i en afstand af råstofgraven, hvor der kan være en væsentlig påvirkning. Jordforurening skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.4 Vand

3.4.1 Grundvand

Jf. høring af Vandområdeplaner 2021-2027 er der 2 terrænnære og 2 regionale grundvandsforekomster i området alle med god kemisk og kvantitativ målsætning:

- Terrænnær forekomst, DK105_dkmj_1017_ps – samlet god kemisk tilstand og god kvantitativ tilstand.
- Terrænnær forekomst, DK105_dkmj_1080_ks – samlet god kemisk tilstand og god kvantitativ tilstand.
- Regional forekomst, DK105_dkmj_1035_ps – samlet ringe kemisk tilstand og god kvantitativ tilstand.
- Regional forekomst, DK102_dkmj_4_ks – samlet ringe kemisk tilstand og god kvantitativ tilstand.

Der er ikke søgt om indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet.

Der indvindes grundvand til vådsortering af råstoffer i den aktive råstofgrav fra boring DGU nr. 87.705. Vaskevandet recirkuleres og ned-sives til jorden via udfældningsbassiner på det eksisterende graveareal. Der foreligger en tilladelse fra Silkeborg Kommune til indvinding af 80.000 m³ vand årligt fra boringen samt til nedsivning af vandet efterfølgende. Tilladelsen er gældende frem til 31. december 2028. Erfaringsmæssigt fordamper ca. 15% af vaskevandet før recirkulering, svarende til 1.600 m³ årligt.

I tråd med vurderingerne i Silkeborg Kommunes vandindvindingstilladelse vurderer regionen ikke, at den forholdsvis lille vandindvinding kan påvirke grundvandsforekomsterne kvantitative tilstand eller målsætning.

Grundvandsforekomsternes kemiske tilstand kan påvirkes ved spild eller lækage af brændstof til maskinel i råstofgraven. Sandsynligheden vurderes at være lav, da der er dagligt er aktiviteter og opsyn i råstofgraven, hvor eventuelle spild vil blive opdaget hurtigt og vil kunne oprenses umiddelbart før nedsivning til grundvandet.

Baseret på ovennævnte vurderer Region Midtjylland, at projektet ikke vil medføre en forringelse af tilstanden for grundvandsforekomster og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Påvirkning af grundvand skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.4.2 Drikkevand

Råstofgraven ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), som desuden er udpeget som et nitratfølsomt indvindingsområde og et indsatsområde indenfor det nitratfølsomme indvindingsområde. Råstofgraven ligger uden for indvindingsoplande til almene vandværker.

Der ligger ikke almene vandforsyningsboringer inden for 300 m fra råstofgraven. De nærmeste private vandforsyningsboringer ligger i en afstand af 150 m fra råstofgraven og vurderes ikke at kunne blive påvirket hverken kvantitativt eller kemisk ved den påtænkte råstofindvinding.

Drift af landbrug med brug af sprøjtemidler og kvælstof ophører på de aktive og ansøgte gravearealer også efter ophør af råstofindvinding. Dette vil mindske påvirkningen af grundvand og drikkevandsboringer med disse stoffer.

Region Midtjylland vurderer derfor, at projektet ikke kan påvirke drikkevand eller anden vandindvinding væsentligt. Påvirkning af drikkevand skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.4.3 Overfladevand

De nærmeste målsatte overfladevandområde er vandområde 524, Sø NV for Tømmerby på 6 ha, som er beliggende ca. 1,7 kilometer sydøst for det ansøgte areal til udvidelsen. Søen har fastsat miljømål om at opnå økologisk god kemisk tilstand. Der foreligger ingen nærmere vurdering af søens økologiske tilstand.

Råstofgraven vurderes ikke at bidrage med strømmende overfladevand til søen på baggrund af den store afstand til søen. I forhold til nedvisning af vaskevand fra råstofsortering i henhold til eksisterende nedsivningstilladelse fra Silkeborg Kommune af 20. september 2018, vurderer regionen ikke, at dette vil medføre nogen væsentlig påvirkning. Der foreligger hertil ikke andre overfladevandområdet, som

vurderes, at blive påvirket ved gennemførelse af den ansøgte råstof-indvinding.

Af den grund vurderer regionen, at råstofindvindingen ikke vil medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Påvirkning af overfladevand skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.5 Luft og klima

Indvinding af råstoffer omfatter ikke aktiviteter der væsentligt kan påvirke luftkvaliteten eller medføre lugtgener. Indvindingen omfatter endvidere ikke aktiviteter der kan påvirke klimaet væsentligt. Luft og klima skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.6 Materielle goder

Den ansøgte råstofindvinding omfatter ingen eksisterende bebyggelse, eller infrastruktur anlæg. Materielle goder så som forsamlingshuse, kirker og arkitektoniske værdier findes ikke i nærheden af indvindingsområdet og vil derfor ikke blive påvirket af råstofindvindingen. Den ansøgte råstofindvinding vurderes derfor ikke at få væsentlige samfundsmæssige eller lokalsamfundsmæssige indvirkninger.

Påvirkning af materielle goder i form af forsyningsledninger kan være væsentlig og skal derfor belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.7 Landskab

Hele området for projektet er beliggende inden for det nationale geologiske interesseområde Det Midtjyske Søhøjland, som også er udpeget som værdifuldt geologisk område i Silkeborg Kommuneplan.

Region Midtjylland vurderer, at indvirkningerne landskabet, herunder indvirkningerne på de geologiske landskabstræk nærmere belyses. Regionen lægger vægt på, at projektet er beliggende i nationalt geologisk interesseområde "Det Midtjyske Søhøjland", hvortil der er udpeget specifik geologisk værdi i landskabstrækkene, som kendetegner Thorsø bakker, Rustrup skov, hvor indvirkningerne på disse landskabstræk skal vurderes nærmere. Hertil ligger det ansøgte område til udvidelsen op af afgræsningen til udpeget som bevaringsværdigt landskab, hvortil det tillige skal vurderes, om projektet har påvirkning på dette tilgrænsende landskab.

3.8 Kulturarv

Miljøkonsekvensrapporten skal omfatte en beskrivelse af registrerede fund, fortidsminder, arkæologiske lag samt beskyttede sten- og jorddiger inden for og omkring indvindingsområdet.

Beskrivelse af eventuelle tiltag til forebyggelse af påvirkning, fx graveafstande og anlæg på graveskråninger skal endvidere fremgå af rapporten.

3.9 Større katastroferisici og ulykker

Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen⁹ og udgør normalt ikke en risiko for større ulykker og/eller katastrofer, ligesom råstofindvinding ikke er særligt følsomt over for klimaændringer fx oversvømmelse eller stigende vandstand. Større katastroferisici og ulykker skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

3.10 Ressourceeffektivitet

Der benyttes vaskevand, som indvindes fra en vandboring. Vandet nedsives igen i råstofgraven.

Der anvendes i øvrigt råstoffer i form af el og brændstof (dieselolie) til drift af maskinel ved råstofindvindingen. Ved udskiftning anskaffes normalt mere ressourceeffektivt maskinel.

Ressourceeffektivitet skal derfor ikke belyses nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

4. Afgørelser fra andre myndigheder

For at det ansøgte projekt kan gennemføres, forventer Region Midtjylland, at der skal gives følgende tilladelser og dispensationer:

- Tilladelse efter skovlovens § 11 fra Miljøstyrelsen

Hvorvidt den ovennævnte tilladelse kan meddeles, afgøres af den kompetente myndighed.

5. Spørgsmål kan rettes til

Spørgsmål om ansøgningen, miljøvurderingsprocessen og andre forhold kan rettes til Region Midtjylland ved Arenal Nordentoft på tlf.nr. 51 36 88 79 eller e-mail arenal.nordentoft@ru.rm.dk.

⁹ BEK nr. 372 af 25/04/2016 Bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

6. Høring over afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold

Udkast til regionens afgrænsningsudtalelse har været i høring hos offentligheden og berørte myndigheder, jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, pkt. 2. Udkastet blev offentliggjort den «dato» på Region Midtjyllands hjemmeside www.raastoffer.rm.dk.

Regionen har vurderet, at berørte myndigheder er følgende:

- «indsæt» Kommune
- Miljøstyrelsen
- «museum»

Udkastet til afgrænsningsudtalelsen har været i høring hos de berørte myndigheder i perioden «dato» til «dato» og hos offentligheden i perioden «dato» til «dato».

I høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra:

- ansøger
- kommune
- museum
- nabo

Høringssvarene er vedlagt i bilag «indsæt». Der er indkommet bemærkninger vedr. følgende emner:

- «indsæt»

Baseret på høringssvarene har Region Midtjylland tilføjet og præciseret omfanget af miljøkonsekvensrapporten med hensyn til:

- «indsæt»

Høringssvarene vil indgå i Region Midtjyllands videre sagsbehandling.

7. Bilag

- A. Ansøgningsmateriale samt projektbeskrivelse
- B. Høringssvar vedrørende udkast til afgrænsningsudtalelse
- C. Notat om miljøvurderingsprocessen

Behandling af personoplysninger

Region Midtjylland behandler personoplysninger. Der kan læses mere om regionens behandling af personoplysninger og rettighederne i den forbindelse på data-ru.rm.dk